

A Legfelső Tanács törvényelőkészítő bizottságainak ülése

Kétnapos együttes ülést tartott a Szovjetunió Legfelső Tanácsa két házának törvényelőkészítő bizottsága. Az ülés pénteken este fejeződött be.

A bizottságok meghallgatták és jóváhagyták az albizottságoknak a házassági és családjogi törvény alapjairól, valamint a javító-nevelő munkával foglalkozó törvény alapjairól szóló beszámolóit. Határozatot hoztak a törvénytervezetek kidolgozásának befejezésére, hogy azokat jóváhagyás végett a Legfelső Tanács elé terjesszék.

Európa legnagyobb szállodája

A Kreml közelében, a Moszkva folyó partján megkezdtek Európa legnagyobb szállodájának építését. Az épületet kívülről kerámiával és gránittal borítják. 3400 szoba lesz benne. Középső részét 18 emeletre tervezték.

A szállodában egyidejűleg hatezer embert tudnak ellátni. A vendégek minden kényelmét és szolgáltatást megkapnak, kezdve a színházi jegy megvételétől, egészen a valuták átváltásáig. Az épület földszinti részén üzleteket nyitnak.

Az épületben kétféle, szélesváznú, több mint 1000 férőhelyes filmszínház is helyet kap. Az egyik szárnyon 3000 férőhelyes színháztermet rendeznek be. A lapos tetőn kávéházat nyitnak, továbbá sportpályákat helyeznek el. Ugyancsak a tetőn zöld sétákat vezetnek majd a különleges kilátáshoz, ahonnan a vendégek elé tárul Moszkva panorámája.

Mérföldkő a fejlődés útján

A jövedelem forrásai a domaszéki Rákóczi Tsz-ben

Dolgozik a leltározó bizottság a domaszéki Rákóczi Termelőszövetkezetben is. December 15-ével zárul az idei gazdasági év, lezárták a munkaegységirást. A szövetkezeti gazdák most együtt számolgatnak a leltározó bizottsággal. Vajon mi jut egy munkaegységre? Meglesz-e a tervezett 27 forint?

Az aszályos esztendő nem kedvezett a domaszékieknek sem. A gabona bizony nagyon gyöngén termett, s az időjárás okozta kiesés érezteti hatását majd a jövedelemelosztásban is. De különösebb baj azért nincs, mert

az emberek idén először igen nagy kedvvel és szorgalommal dolgoztak a közös táblán.

S a szorgalmas munka eredménye nagyjából pótolja az időjárás okozta kiesést. Előreláthatóan meglesz a tervezett 27 forint munkaegységérték. Jövőre pedig már a fejlődés útjának egy új szakaszába lép majd ez a tsz, hiszen idén sikerült lerakni a jövedelmező gazdálkodás alapjait.

Biztos jövedelmi forrása lesz 1963-ban a tsz-nek januártól decemberig a villamosított majorban működő daráló- és fűrészüzem.

A daráló két hónapi működése alatt sok terményt adott jövedelemként a tsz-nek.

Ugyancsak januártól az már jövedelmet, a gazdaság csibenevelő telepe, amelynek befogadóképességét 2 ezerről 3

ezerre emelik egy új, ezerfőre helyes csibeház építésével. S a szövetkezeti asszonyok által a háztáji gazdaságokból összeadott baromfi-törzsállomány, amely jelenleg 370 szárnyast számlál,

jó alapot jelent egy jövedelmező baromfitelep kialakításához.

A szövetkezet jövőre a baromfitelep mellett két fűrtő kút létesítését tervezi. A kútak vízenek segítségével egy úszatótavat készítenek majd, s a csibék mellett megpróbálkoznak kacsa és liba nevelésével is.

Az idei év egyik tanulsága a többi között az volt, hogy át kell alakítani a munkaszervezést. A szentesi termelőszövetkezetek tapasztalatai alapján a területet felosztják majd a brigádok között, a brigádokon belül tovább osztódik a terület az egyes munkacsoportokra, a munkacsoportokban pedig minden szövetkezeti gazdának külön ki lesz jelölve az a földdarab, amelynek megműveléséért felel egész esztendő folyamán.

Ez a módszer megkönnyíti a munkák ellenőrzését, segíti a munkafegyelem további megszilárdítását.

Az új munkaszervezést ösztönző premizálási és jövedelemelosztási forma kidolgozásával kapcsolja egybe a szövetkezet vezetését, gyakorlati megvalósításáról pedig a tsz közgyűlése dönt majd.

A napokban az elnök és a mezőgazdász vezetésével Szentesre látogatott a domaszéki Rákóczi Tsz gazdájának egy csoportja, hogy ott tanulmányozza az említett munkaszervezési módszer gyakorlati hasznát és előnyös vonásait.

Elkészült a négyszázazredik Orion televízió

Az Orion Gyár televízió üzemében szombaton elkészült a négyszázazredik Orion televízió. A készülék — AT 611-es típus — doboz nélkül megy exportra Romániába, ahol az Orion »testvér-gyárában« építik kávéba.

Az esemény alkalmából az üzemben összesítették a televíziógyártás fejlődésének eddigi eredményeit. Eddig összesen 14 típust fejlesztett ki az üzem, a legtöbbet azonban a mostaniakból, az AT 403-asból, az AT 505-ösből és az AT 611-esből gyártottakat. 1956-ban még alig több mint kétezer, 1958-ban 37 000, 1960-ban 80 000, tavaly pedig már 103 000 készüléket

adott az üzem. Az idei tavaly teljesítésével csaknem 115 000 készülék hagyja el a gyárat, sőt terven felül 3000 televíziót adnak át a belkereskedelemben.

A négyszázazredik készülékből 228 000 jutott külföldre, elsősorban a szomszédos országokba, de kapitalista piacra is. A legtöbb Orion készüléket, szám szerint százötvenet, a Német Demokratikus Köztársaságba szállították. Ezenkívül többek között csehszlovák exportra ötven kétezer, román megrendelésre pedig harminchárom és fél ezret gyártott az üzem. (MTI)

Szeged a hazai lapokban

28

KALLÓSNÉ SUGÁR Margit—OTTÁNÉ BENKÓ Erzsébet: Hurrikán erejű szélvihar Szegeden [1962. aug. 18-án]. Időjárás, szep.—okt.

Csongrád megyei tanácsház, Szeged. Magyar Építőművészet, 5. sz. (Képekkel.)

Megérdemelt kitüntetés. Magyar légóltalom, dec. (Farkas István szegedi járási vb-elnök a Közbiztonsági Érem aranyfokozatát kapta.)

VÁRADY Szabolcs: A »szűzföld« feltörése. Szocialista művészetért, dec. (A rózskei Lenin Tsz patronálásáról.)

ZSIDAI József: Zúrzavar. [Bárdos Pál regényéről.] Napjaink [Miskolc], dec.

Dr. Schindler József szegedi főbíró emlékezete. Új Élet, dec. 1.

[CSERHALMI Imre] Cs. I.: Jelentős mértékben csökkent a bűnözések száma Szegeden.

Az első magyar Nevelési terv vitái Szegeden

Minden embert érdeklő problémáról, tehát közügyről tanakodtak az elmúlt hetekben a szegedi pedagógusok. Magam tapasztaltam, hogy számos tantestületben szinte minden nevelő hangot adott véleményének. Párttag és pártontkivüli egyaránt nyilatkozott. Nem egymás ellen. Az érdeklődés jellemezte ezeket a vitákat. A pártontkivüli pedagógusok azonos nyelven beszéltek a párttagokkal.

Az Országos Pedagógiai Intézet és a Művelődésügyi Minisztérium által készített Nevelési terv állt az igen érdekes és nagyon hasznos tapasztalatokat nyújtó eszmecsere középpontjában. A nevelői tevékenységet rendszerbe foglaló, tervszerűsített igénylő, a tudatosságra alapozó és a fokozatosság elvével felépülő nevelési terv először jelent meg a pedagógia történetében Magyarországon. A sok kísérletezés és töprengés eredményeként bizonyára még jobb lesz a dolgozatok után.

Mi teszi indokoltá ennek kiadását? A vitában részt vevő valamennyi felszólaló egyetértett a Nevelési terv indoklásával: »a fejlődés jelenlegi szakasza megköveteli, hogy az iskolai nevelést, világnézetit, erkölcsi tartalmát illetően következetesen szocialistává tegyük«.

A tanulóktól magas fejlettségi szintjét figyelembe véve egyes korosztályokra meg kell jelölni azokat a részleteket, amelyeknek megvalósulásával kialakul a szocialista ember. Ennek megfelelően jelöli meg a Nevelési terv a családot, az ifjúsági szervezeteket, a diákközhöz, a rádió és televízió, a szépirodalom, a műkedvelő csoportok, a sport stb. szerepét. Minden lehetséges tényezőnek a szocialista eszmék elérését, kell segítenie.

Pedagógusaink képesek-e világosan megjelölni szocialista eszményember kialakítására? A kérdésre határo-

zott igennel felelhetünk. A választ tulajdonképpen maguk a pedagógusok adták meg. A szocialista rendszerhez való hűség, s a szocialista nevelés elveinek elfogadásával a tantestületek politikai egysége már kialakult. A marx-lenini világnézetit egyetemesen elfogadják is közel van a teljes megvalósulás. Mégis, a vita megkezdése előtt, aggályaink támadtak, hogy pedagógusaink nem tekintik-e terhes feladatnak a céltudatos nevelés tervszerű kimunkálását. Kellemesen csalódtam, amikor azt tapasztaltam, hogy egyetlen pedagógus sem akadt, aki ezt kifogásolta volna. Ennek ellenkezőjéért nagyon okos véleményeket hallottam. Mindenki a saját szaktárgyából, saját nevelőmunkájából sorakoztatta fel konkrét tapasztalatait és javaslatait a Nevelési terv egyes megjelöléseinek bizonyítására, vagy éppen fordítva.

Igaz, a pedagógusok nemcsak dicsérték a vitára bocsátott Nevelési tervet. Az igen értékes bírálatok egész sora hangzott el. A viták során igen lényeges előrelépés volt tapasztalható abban is, hogy elismerik a szocialista emberformálás meggyorsításának szükségességét.

A szülők többsége is azon a véleményen van, hogy egyetemes és tervszerű, továbbá céltudatos szocialista nevelést kell megvalósítani. A Szilvási sugárúti iskolában mondták a nevelők, hogy sok olyan szülő, aki a vallás-erkölcsi nevelést régebben még pótolhatatlannak és egyedül üdvöztetőnek tartotta az ifjúság tudatának, erkölcsének és egész egyéniségének megnevelésére, az iskolában egy alsótagozatos nevelő a szocialista haza megszeretetésének igen eredményes hatású eszközt látja a környezet megváltoztatásának megmutatásával. A tanulók figyelmét felhívja arra, hogy az épülő új lakónegyedek, új utak, új iskolák, melyeknek Újszegeden is mindenki szemtanúja lehet, a mi szabad, szocialista magyar hazánk vívmányai, s a dolgozó emberek jobb élete érdekében épülnek.

Okkal kérték és kéri pedagógusaink, hogy az egységes szocialista nevelést az iskolán kívüli tényezők is segítsék és támogassák. Ennek érdekében a rádió és a televízió is olyan műsorokat kell sugározni a gyermekek részére, hogy azok ne rombolják le azt a jót, amelyet az iskola és a családi ház alakít és formál a gyermekben. Elítélően nyilatkoztak pedagógusaink arról, hogy a Mikulás napja előtt a rádió azt a hamis reményt csillogtatta meg a gyermekek előtt, hogy ha jók lesznek, mindent megkapnak a Mikulástól, amit kérnek. Ugyanakkor az iskolában azt mondták a gyermekeknek, hogy szülei a munkájuk keserűségéből veszik az ajándékot. Az előbbi bizony nem szolgálja a céltudatos szocialista nevelést.

Éppen a nevelési tényezők összhangjának hiánya jelenti a legtöbb akadályt a fokozatos és tervszerűen elérhető szocialista embereszmény kialakításának. Hiszen senki sem mondhatja, hogy csak az iskola egyedül létező nevelési tényező. Aki ezt állítja — sajnos, vannak ilyenek —, nem tudja igazán szeretni gyermekét, mert lemond arról, hogy saját maga törődjék gyermekének nevelésével. Ez az egyik csoportja a károsan és rosszul gondolkodó szülőknek. Mások olyan véleményen vannak, hogy egyes fiatalokban meglevő

rossz tulajdonságokért egyedül a pedagógusok a felelősek, s az egyedi eseteket általánosítják. De gondoljunk csak arra, hogy kialakulhat-e az embertársak iránti tiszteltet és megbecsülés abban a fiatalban, akinek a szülei szidják és becsmerlik munkatársait, vagy szomszédjaikat. Vajon örömet lel-e majd a munkában, meglátja-e annak szépségét az a fiatal, akit szülei elkenyéztenek nevelnek. Vagy nem a szülő nevelési-cinikus magatartásává a gyermekét, amikor politikailag a szocialista társadalmunk ellenességévé nevelti, tehát éppen ellenkezőjé teszi annak, mint amire az iskolai nevelés formálja a gyermeket. Nem támaszt-e a gyermekben káros szenvedélyeket a szülő túlzott alkoholfogyasztása és egyéb családi viszásságok.

Mindezekkel számol a Nevelési terv is. De a pedagógusok is hangoztatják, hogy az erkölcsi, politikai, esztétikai, az egészségügyi nevelés a családi ház, a szülők feladata is. A szocialista ember személyiségjegyeinek szüntelen formálása nemcsak az iskolában valósítható meg.

Mi szükséges tehát ahhoz, hogy egységesen valósuljon meg az olyan ember típusának kialakítása, aki az egyéni céljait mindenkor helyesen tudja összhangba hozni a közösség érdekeivel és céljaival, szereti és megbecsüli embertársait, a szocialista hazájáért önfeláldozó, a munkában örömet lel, tisztelt és megbecsült más népek szabadságáért és egyetemes az elnyomott népekkel? Ez az egész társadalom ügye, érdeke és célja. Következésképpen az egész társadalmunk összefogására van szükség. Kezdjük talán ott, hogy értessük meg párt- és tömegszervezeteinkkel, üzemek és intézmények vezetőivel, hogy ne csak az iskolától várják a szocialista embereszmény nevelését. Lássák meg, hogy legalább annyi műlök rajtuk is, mint a nevelőkön. Arról van szó, hogy mindenki meg kell értenie azt az alapvető dolgot, hogy az iskolában, a családban, a kultúrterületen, a képzőművészeti kiállításban, a színházban, a zenekar hangversenyeken és így tovább, mindenütt következetesen szocialista nevelés valósuljon meg. Formálják a felnőttek gondolkodását a szocialista társadalom követelményeinek megfelelően. Ne menjünk el szóltanul a hibák mellett. Csakis így lehet meggyorsítani a tudatformáló munka eredményeinek növekedését.

A Nevelési terv nem dogmákat tartalmaz, nem sablont ad a pedagógusnak, hanem, mint ahogy a Békert utcai iskolában fogalmazták meg, pontosan a kor és a fokozatosság szerint felsorolja és megjelöli a megvalósítható részfeladatokat. Ugyanakkor önálló gondolkodásra, töprengésre és kísérletekre sarkallja a nevelőket. Az egyes nevelői kísérletei során kialakult tapasztalatokból, az egész osztály, majd az egész iskola tantestületének tudatosan és tervszerűen folytatott kísérletezéséből alakul ki az egységes szocialista nevelési terv és tevékenység. Ehhez útmutatást és támpontot jelent a Nevelési terv. A szegedi iskolák nevelői ehhez igen hasznos javaslatokat és észrevételeket szolgáltatnak.

Érdemes volt hát meghallgatni a pedagógusokat az »utolsó szó jogán« a Nevelési terv megjelentetése előtt.

SÁRKÖZI ISTVÁN, a Szeged városi pártbizottság művelődésügyi felelőse

MAYA

Revüoperett a Szegedi Nemzeti Színházban

Rejtély, miért ásta elő a feledés rétegei alól ezt az operettet a színház. Se Harmath Imre vízenyős librettója, se a jellegzetlen muzsika, amelyben csak itt-ott csillan meg a zeneszerző Fényes Szabolcs tehetségének nyomai, nem indokolja, nem magyarázza ezt az érthetetlen felújítást. Hullaszagú mű a Maya, alakjai, figurái egy régen bezárt panoptikum megporosodott figurái, s jó, hogy a színházak és az emberek már megfeledkeztek róla. Szerencsétlen vállalkozás volt ismét elővenni.

Ráadásul az előadás sem sikerült. Kétségtelen, ezt az operettet nem lehet úgy játszani, mintha nem is ezt játszanák, hanem valami triszebb, mai hangú művet: a szöveg és a zene magától értetődőleg megköthetőségeket jelent. De az is kétségtelen, hogy egy jól felépített, gondosan kidolgozott előadás — legalábbis bizonyos fokok — képes csökkenteni a giccsnek azt a tömény áradatát, amely ebben a revüoperettben jelenkezik. Igazságtalannak lennének azonban, ha nem említenénk, hogy a rendező Nagy György mindenekelőtt a humor, a vidámság erőteljes kiemelésével törekedett erre. Ezek a törekvések azonban elszigetelt maradtak, s nem jártak át az előadás minden mozzanatát. Mindehhez szereposztási tévedések is járultak.

Amikor új felfogású játék és előadási módokról beszélünk, a szerep értelmezésének sajátos felfogására gondolunk. Bordás Dezső Charlie alakításánál például az a hibája, hogy maga a figura emberileg, irodalmilag teljesen képtelenül felépített, s egyáltalán nem hiteles, s a színpad mégis hiteles akarja tenni, igazi, valóságos embert akar formálni belőle, problémáit, amelyeket — mégis — hangsúlyozzuk — álproblémák, át akarja élni. Ez a dolog természete szerint nem sikerülhet, sőt, sokszor a visszájára fordul. Ha már — ki tudja miért? — ilyen

operettet és ilyen szerepet kell játszani, akkor fölényesen, egy kicsit kívülről és felülről kell szemlélni a szerepet, a figurát, s nem szabad azt hinni, hogy az valóságos emberi problémák hordozója. Az ilyen szerepet nem kell, mert nem is lehet átélni.

A Mayát játszó Tiboldi Mária alakítása ilyen szempontból azért figyelemre méltó, mert jóval kisebb fokú átélésre törekszik, s játékában rokonszenves egyszerűség érvényesül. Ennekben, hangban viszont kétségtelesen többet vártunk tőle. Mécs Károly Dixi alakításának egyszerűsége is jól hatott. A legsikerültebb színészi munkát Király Leventétől láttuk. Sokszínű, friss, vidám játéka megérdemelten kapott sok tapsot. Décsy Györgyi határozott körvonalakkal igyekezett megformálni Barbarát alakját. Mére Ottilia, mint Madeline, kissé szürkén tűnt. Kátay Endre néhol túl élénk, harsány színekkel formálta meg egyébként karakterisztikusan jól megformált szerepét. A többi szereplő feladata valójában nem jelentett igazi színészi munkát.

Somlay István koreográfiája — véleményünk szerint — nem sikerült. A Maya műfaja — legalábbis a színpad szerint — revüoperett. Az előadás viszont nem, vagy alig az, mindenekelőtt azért, mert egyebek között az ötleteiben és szürke koreográfiája sem tudta kiemelni, a produkció jelentős részévé tenni a tánckar szereplését. Mindehhez járult az előadás szegényes kiállítás, díszletei, amelyek egyáltalán nem segítettek elő a revüszínpad, s nem a díszlettervező Kaunitz Ervin hibájából.

A zenekart Várdai Zoltán vezette. Hangszerelési hibái miatt az együttes eléggé vérszegényen szólt, s az egész előadás zenei színvonala nem felelt meg a nagyoperett stílusának. Az ilyen műfajú operett dalait nem lehet úgy előadni, mint egy mai zenés vigjáték szárait.

Ü. L.